

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра права

**ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань: ***081 «Право»***

Спеціальності: ***081 «Право»***

Освітньо-професійна програма

бакалавр права

Освітній рівень

перший (бакалаврський)

Вид дисципліни

базова (обов'язкова)

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Івано-Франківськ-2022

Затверджено на засіданні кафедри права
Протокол № 1 від 01.09.2022 р.

Розробники:

Андрухів О.І., доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права.

Гарант ОП

Ігор ОГЕРУК

Контактний телефон викладача (чів)	+380667157634 (Олег Андрухів)
e-mail	oleh.andrukhiiv@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	3 поверх, 303 кабінет
Посилання на сайт	

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми

ВСТУП

Історія держави і права є обов'язковою фундаментальною дисципліною. Курс передбачає 15 лекційних та 21 семінарське заняття.

Метою викладання даного курсу є поглиблення теоретичних знань про виникнення, розвиток, суть і причини падіння історичних держав і систем права, причини та наслідки організаційних та структурних змін у державному апараті та системах права країн світу, які залишили значний слід в історії людства, а досвід їхнього існування широко використовується наступними поколіннями. Також, в паралелі вивчається розвиток державності і права прадержав сучасної України.

Завдання вивчення дисципліни. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- предмет і метод історії держави і права;
- сучасний стан проблеми науки історії держави і права;
- систему органів влади і управління в країнах Стародавнього світу, Середніх віків, Нового часу і Новітнього часу;
- основні джерела рабовласницького, феодального (середньовіччя) та буржуазного (нового) та сучасного (новітнього) права;
- державно-правові інститути в країнах Європи (в т.ч. України), Азії, Африки, Північної та Латинської Америки;
- принципи різних систем права.

Уміти:

- аналізувати законодавчі акти;
- використовувати в практичній діяльності знання основних принципів історичних систем права;
- прогнозувати зміни в сучасному суспільно-політичному житті;
- використовувати історичний державно-правовий досвід в побудові сучасної держави.

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК 9	Здатність працювати в команді
ЗК 10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 14	Цінування та повага різноманітності і мультикультурності
СК 1	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві
СК 2	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК 3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	I
Семестр	I-II
Кількість кредитів ECTS	6
Аудиторні навчальні заняття	лекції (30 години)
	семінари (44 годин)
Самостійна робота	106
Форма підсумкового контролю	Залік, екзамен

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ I СЕМЕСТР

Модуль I.

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА.

Предмет і завдання курсу історії держави і права. Значення історії держави і права як науки та її місце в системі юридичних дисциплін. Джерела та періодизація держави і права. Теорії виникнення держави і права.

ТЕМА 2. ДЕРЖАВА І ПРАВО КРАЇН СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ.

Виникнення стародавньосхідних держав. Шумеро-Аккадське царство, Вавилон та Ассирія. Держава і право у Стародавньому Єгипті. Стародавній Китай. Особливості суспільного та державного ладу. Право.

ТЕМА 3. ДЕРЖАВА І ПРАВО СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ ТА РИМУ. СТАРОДАВНІ ДЕРЖАВИ І ПРАВО НА ТЕРИТОРІЇ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я І ПРИАЗОВ'Я.

Формування державності у Стародавній Греції. Особливості державності в Афінах та Спарті. Суспільний лад у стародавньогрецьких містах. Зародження державності в Стародавньому Римі. Формування грецького та римського права. Скіфська рабовласницька держава і право.

Рабовласницькі міста-держави Північного Причорномор'я та їх право. Боспорське царство та його право.

Модуль 2.

ТЕМА 4. ДЕРЖАВА І ПРАВО ФРАНКІВ. АРАБСЬКИЙ ХАЛІФАТ. РАННЬОФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА КИЇВСЬКА РУСЬ.

Утворення держави франків. Державний та суспільний лад. Причини занепаду франської держави. Джерела права. «Салічна правда». Формування держави Арабський халіфат. Особливості державного та суспільного ладу. Джерела права Арабського халіфату. Взаємовідносини східної моделі державності та державності у Європі. Формування і розвиток Давньоруської держави. Суспільний лад та державний устрій. Право.

ТЕМА 5. ФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА І ПРАВО КРАЇН ЄВРОПИ: ФРАНЦІЯ, НІМЕЧЧИНА, АНГЛІЯ.

Передумови формування феодальної держави у Франції. Особливості державного ладу у феодальній Франції. Суспільний устрій періоду феодалізму. Взаємовідносини з іншими феодальними державами. Феодального право Франції.

Виникнення феодальної держави у Німеччині. Державний лад феодальної Німеччини. Суспільний устрій Німеччини періоду феодалізму. Взаємовідносини з іншими феодальними державами. Особливості німецького феодального права.

Причини та етапи виникнення феодалізму в Англії. Особливості державного ладу феодальної Англії. Суспільний устрій англійської феодальної держави. Взаємовідносини з іншими феодальними державами. Право Англії періоду феодалізму.

Модуль 3.

ТЕМА 6. ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА ТА ЇЇ ПРАВО. ЛИТОВСЬКО-РУСЬКА ДЕРЖАВА ТА ЇЇ ПРАВО. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.

Утворення Галицько-Волинського князівства. Особливості суспільного ладу та державного устрою. Право. Формування Литовсько-Руської держави. Польсько-Литовські унії. Суспільний устрій та державний лад. Джерела та характерні риси права. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої.

ТЕМА 7: БУРЖУАЗНІ РЕВОЛЮЦІЇ У ЄВРОПІ (НІДЕРЛАНДИ, АНГЛІЯ, ФРАНЦІЯ, НІМЕЧЧИНА). ДЕРЖАВА І ПРАВО КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ.

Причини та особливості буржуазних революцій у Європі (на прикладі Нідерландів, Англії, Франції та Німеччини). Зміни у державному ладі європейських країн після буржуазних революцій. Суспільний устрій періоду та постперіоду буржуазних революцій. Запорозька Січ: військово-адміністративний устрій та право. Держава і право Гетьманщини

II СЕМЕСТР

Модуль 4.

ТЕМА 8: УТВОРЕННЯ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ. ЯПОНІЯ ПЕРІОДУ СЬОГУНАТУ

Передумови утворення держави США. Особливості процесу формування незалежності. Характеристика державного ладу США у 18-19 ст. Суспільний лад США у 18-19 ст. Взаємовідносини між США та іншими державами на першій етапах існування. Особливості правової системи США 18-19 ст.

Утворення японської військово-державної формації «сьогунат». Державний лад сьогунату. Суспільний устрій Японії періоду сьогунату. Право Японії періоду «сьогунату». Взаємовідносини Японії періоду «сьогунату» з іншими державами.

ТЕМА 9: ДЕРЖАВА І ПРАВО УКРАЇНИ У ХІХ — ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Суспільний устрій на українських землях у складі Російської імперії. Російські органи влади й управління на українських землях . Судова система на українських землях у складі Російської імперії. Право на українських землях у складі Російської імперії. Суспільно-політичний устрій і право в Галичині, на Північній Буковині та Закарпатті.

ТЕМА 10: РОЗВИТОК СВІТОВИХ ДЕРЖАВ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 20-ГО СТОЛІТТЯ

США у 20-му столітті. Провідні європейські країни у 20-му столітті. (Великобританія, Франція та Німеччина). Азійські розвинуті країни у 20-му столітті (Китай, Японія, Індія).

Модуль 5.

ТЕМА 11: ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.

Державний лад і право Української Народної Республіки. Держава і право за гетьманату П. Скоропадського. УНР часів Директорії та її право. Західноукраїнська Народна Республіка та її право.

ТЕМА 12: УТВОРЕННЯ СРСР.

Встановлення радянської влади в Україні. Анексії СРСР західноукраїнських земель у 1939-1940 рр. Приєднання Закарпаття. Повоєнний «розвиток» СРСР. Державний та суспільний лад. Репресії радянського режиму. Радянське право.

ТЕМА 13: РОЗВИТОК СВІТОВИХ ДЕРЖАВ ПІСЛЯ 2-Ї СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Розвиток держав європейського континенту після 2-ї світової війни (Великобританія, Франція, Німеччина, Італія). Розвиток державності в азійських країнах у 2-й половині 20-го століття (Японія, Китай, Індія). Розвиток держави США після 2-ї світової війни.

Модуль 6.

ТЕМА 14: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.

Передумови створення європейського Союзу. Економічні договори 50-80 рр. ХХ століття. Маастрихтський договір 1991р. Структура органів ЄС. Право ЄС. Євроінтеграція України.

ТЕМА 15: РОЗБУДОВА ТА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА.

Державно-правовий розвиток України в період перебудови (1985–1991 рр.) Проголошення незалежності України. Конституційний процес. Революції 2004 та 2013 рр. Російська агресія 2014 р. та повномасштабна війна 2022 р проти України.

ПЕРЕЛІК ТЕМ СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

I СЕМЕСТР

Модуль I.

Семінар 1-2. ДЕРЖАВА І ПРАВО КРАЇН СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ.

1. Шумеро-Аккадське царство, Вавилон та Ассирія.
2. Закони Хаммурапі.
3. Виникнення та розвиток держави у Стародавньому Єгипті.
4. Державний і суспільний лад у Стародавньому Єгипті.
5. Право Стародавнього Єгипту.
6. Виникнення державності у Стародавній Індії. Харапська цивілізація.
7. Державний лад і суспільний устрій Стародавньої Індії.
8. Закони Ману.
9. Стародавній Китай. Особливості суспільного та державного ладу.
10. Право Стародавнього Китаю (4 години).

Семінар 3. ДЕРЖАВА І ПРАВО СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ ТА РИМУ.

1. Формування державності у Стародавній Греції. Афіни: суспільний устрій та державний лад. Право.
2. Спарта. Суспільний устрій та державний лад. Право.
3. Зародження державності в Стародавньому Римі. Період царства.
4. Період республіки у Стародавньому Римі. Суспільний та державний лад.
5. Період імперії. Принципат та домінант.
6. Право Стародавнього Риму (2 години).

Семінар 4. СТАРОДАВНІ ДЕРЖАВИ І ПРАВО НА ТЕРИТОРІЇ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я І ПРИАЗОВ'Я.

1. Скіфська рабовласницька держава і право.
2. Рабовласницькі міста-держави
3. Північного Причорномор'я та їх право.
4. Боспорське царство та його право (2 години).

Модуль 2.

Семінар 5. ДЕРЖАВА І ПРАВО ФРАНКІВ. АРАБСЬКИЙ ХАЛІФАТ.

1. Утворення держави франків. Державний та суспільний лад.
2. Джерела права. «Салічна правда».
3. Формування держави Арабський халіфат.

4. Особливості державного та суспільного ладу.
5. Джерела права Арабського халіфату (2 години).

Семінар 6. РАННЬОФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА КИЇВСЬКА РУСЬ.

1. Формування і розвиток Давньоруської держави.
2. Суспільний лад та державний устрій.
3. Право (2 години).

Семінар 7-9. ФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА І ПРАВО КРАЇН ЄВРОПИ: ФРАНЦІЯ, НІМЕЧЧИНА, АНГЛІЯ.

1. Розвиток феодальних відносин у Франції. Період феодальної роздробленості.
2. Станово-представницька монархія. Центральне і місцеве управління (XIV – XV ст.).
3. Абсолютна монархія. Державний устрій в період абсолютизму. Реформи Ришельє та Людовіка XIV.
4. Джерела та характерні риси права феодальної Франції.
5. Суспільний і державний лад англосаксів.
6. Феодальна монархія в Англії після нормандського завоювання (XI-XII століття).
7. Утворення станово-представницької монархії в Англії.
8. Велика Хартія Вольностей 1215 р.
9. Абсолютна монархія в Англії.
10. Джерела права середньовічної Англії.
11. Основні риси права середньовічної Англії.
12. Утворення і розвиток феодальної держави у X – XII ст. у Німеччині.
13. Виникнення та особливості станово-представницької монархії.
14. Становлення князівського абсолютизму.
15. Особливості розвитку феодального права в Німеччині (6 годин).

Модуль 3.

Семінар 10. ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА ТА ЇЇ ПРАВО. ЛИТОВСЬКО-РУСЬКА ДЕРЖАВА ТА ЇЇ ПРАВО. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.

1. Утворення Галицько-Волинського князівства.
2. Особливості суспільного ладу та державного устрою. Право.
3. Формування Литовсько-Руської держави. Польсько-Литовські унії. Суспільний устрій та державний лад. Джерела та характерні риси права.

4. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої (2 години).

Семінар 11-13. БУРЖУАЗНІ РЕВОЛЮЦІЇ У ЄВРОПІ (НІДЕРЛАНДИ, АНГЛІЯ, ФРАНЦІЯ, НІМЕЧЧИНА).

1. Причини та особливості буржуазних революцій у Нідерландах.
2. Передумови та особливості англійської буржуазної революції.
3. Розвиток конституційної монархії і парламенту в XVII – XIX ст.
4. Державний устрій наприкінці XIX – початку XX ст.
5. Основні джерела і риси англосаксонської системи права.
6. Початок буржуазної революції у Франції. Декларація прав людини.
7. Встановлення панування великої буржуазії.
8. Варенська криза 1791 р. і знищення монархії.
9. Боротьба жиронди і «гори». Створення якобінської диктатури.
10. Якобінська диктатура. Конституція 1793 р.
11. Контрреволюційний переворот 9 термідора. Директорія.
12. Консульство й імперія.
13. Віденський конгрес та його наслідки. Революція 1848 року у Німеччині.
14. Північнонімецький союз. Утворення німецької імперії.
15. Характерні риси права (6 годин).

Семінар 14. ДЕРЖАВА І ПРАВО КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ.

1. Запорозька Січ у козацькому державотворенні.
2. Військово-адміністративний устрій. Право
3. Створення української національної держави. Переяславсько-Московська угода (1564 р.).
4. Суспільний лад та державний лад.
5. Право (2 години).

II СЕМЕСТР

Модуль 4.

Семінар 15: УТВОРЕННЯ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ. ЯПОНІЯ ПЕРІОДУ СЬОГУНАТУ

1. Заснування та соціально-економічний розвиток північноамериканських колоній.
2. Війна колоній за незалежність і утворення США.
3. Створення конфедерації. Конституція США 1787 року. Білль про права (1791 р.).

4. Утворення японської військово-державної формації «сьогунат».
5. Державний лад та суспільний устрій Японії періоду сьогунату.
6. Право Японії періоду «сьогунату» (2 години).

Семінар 16: ДЕРЖАВА І ПРАВО УКРАЇНИ У ХІХ — ПОЧАТКУ ХХ СТ.

1. Суспільний устрій на українських землях у складі Російської імперії. Російські органи влади й управління на українських землях.
2. Судова система на українських землях у складі Російської імперії.
3. Право на українських землях у складі Російської імперії.
4. Суспільно-політичний устрій і право в Галичині, на Північній Буковині та Закарпатті (2 години).

Семінар 17: РОЗВИТОК СВІТОВИХ ДЕРЖАВ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 20-ГО СТОЛІТТЯ

1. США у 20-му столітті.
2. Розвиток Великобританії на початку 20-го століття.
3. Розвиток Франції на початку 20-го століття.
4. Розвиток Німеччини на початку 20-го століття
5. Азійські розвинуті країни у 20-му столітті (Китай, Японія, Індія) (2 години).

Модуль 5.

Семінар 18: ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.

1. Державний лад і право Української Народної Республіки.
2. Держава і право за гетьманату П. Скоропадського.
3. УНР часів Директорії та її право.
4. Західноукраїнська Народна Республіка та її право.

Семінар 19: УТВОРЕННЯ СРСР.

1. Встановлення радянської влади в Україні.
2. Анексії СРСР західноукраїнських земель у 1939-1940 рр. Приєднання Закарпаття.
3. Повоєнний «розвиток» СРСР. Державний та суспільний лад.
4. Репресії радянського режиму. Голодомор, депортації, ГУЛАГ. Економічні репресії.
5. Радянське право.

Семінар 20: РОЗВИТОК СВІТОВИХ ДЕРЖАВ ПІСЛЯ 2-Ї СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

1. Розвиток держав європейського континенту після 2-ї світової війни (Великобританія, Франція, Німеччина, Італія).
2. Розвиток державності в азійських країн у 2-й половині 20-го століття (Японія, Китай, Індія).
3. Розвиток держави США після 2-ї світової війни (2 години).

Модуль 6.

Семінар 21: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.

1. Передумови створення європейського Союзу.
2. Економічні договори 50-80 рр. XX століття. Маастрихтський договір 1991р.
3. Структура органів ЄС.
4. Право ЄС.
5. Євроінтеграція України (2 години).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Основними методами, що застосовуються під час лекційних, семінарських занять є наступні: евристична бесіда, бесіда, пояснення, інструктаж; інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм, метод проектів, метод «Прес», дискусія), імітаційна гра (наукова конференція, семінар-диспут), мультимедійна презентація, методи контролю і самоконтролю, самооцінювання, взаємооцінювання.

Семінарські заняття проводяться з метою закріплення лекційного матеріалу, оволодіння поняттєвим апаратом предмета, методами діагностики та корекції, що вивчаються в рамках навчальної дисципліни.

Головна мета семінарських занять - навчити студентів застосовувати теоретичні знань на практиці. З цією метою на заняттях моделюються фрагменти їхньої майбутньої діяльності у вигляді навчальних ситуаційних завдань. Під час семінарських занять обговорюються теоретичні положення досліджуваного матеріалу, уточнюються позиції авторів наукових концепцій, ведеться робота з усвідомлення студентами категоріального апарату, оформляється власна позиція майбутнього спеціаліста.

Завдяки методу роботи “діалог” студенти та викладач мають право ставити одне одному питання, які виникли і можуть виникнути у них у процесі вивчення та обговорення матеріалу. Діляться своїми сумнівами, спостереженнями. У рамках занять організуються групові форми роботи з вивчення запропонованих тем, здійснюється відпрацювання вправ і діагностичного інструментарію, проводяться тренінгові заняття.

Для підготовки до семінарського заняття студентам рекомендується низку питань, які обговорюватимуться на занятті, список основної та додаткової літератури, де студенти можуть знайти відповіді питання, виписати основні поняття та систематизувати їх, розробити блок-схему, в якій знайдуть відображення всі питання теми, скласти розгорнутий план досліджуваного матеріалу, який може бути використаний для відповіді на занятті.

Підготовка сучасного спеціаліста передбачає, що у стінах університету він опанує методологію самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення. Це визначає важливість активізації його самостійної роботи. З метою організації цього виду навчальних занять необхідно насамперед використовувати матеріал лекцій та практичних занять.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Історія держави і права є обов'язковою фундаментальною дисципліною. Курс передбачає 15 лекційних та 21 семінарське заняття.

Метою викладання даного курсу є поглиблення теоретичних знань про виникнення, розвиток, суть і причини падіння історичних держав і систем права, причини та наслідки організаційних та структурних змін у державному апараті та системах права країн світу, які залишили значний слід в історії людства, а досвід їхнього існування широко використовується наступними поколіннями. Також, в паралелі вивчається розвиток державності і права прадержав сучасної України.

Завдання вивчення дисципліни. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- предмет і метод історії держави і права;
- сучасний стан проблеми науки історії держави і права;
- систему органів влади і управління в країнах Стародавнього світу, Середніх віків, Нового часу і Новітнього часу;
 - основні джерела рабовласницького, феодального (середньовіччя) та буржуазного (нового) та сучасного (новітнього) права;
 - державно-правові інститути в країнах Європи (в т.ч. України), Азії, Африки, Північної та Латинської Америки;
 - принципи різних систем права.

Уміти:

- аналізувати законодавчі акти;
- використовувати в практичній діяльності знання основних принципів історичних систем права;
 - прогнозувати зміни в сучасному суспільно-політичному житті;
 - використовувати історичний державно-правовий досвід в побудові сучасної держави.

Усі лекційні заняття з курсу “Історія держави і права” проводяться в очному (у разі зміни форми навчання – дистанційному) форматі. Їх відвідуваність здобувачами є обов'язковою. Викладачі перевіряють присутність студентів на занятті. Під час лекції розглядаються теоретичні питання, без знання яких складно підготуватися до семінарського заняття, а також до складання підсумкового контролю у тестовій формі.

Усі теоретичні матеріали доступні в “Системі дистанційної освіти”.

Одночасно, під час проведення лекційних занять, викладач може оцінювати знання здобувачів, що значно покращить підсумкову аудиторну оцінку.

Відвідування семінарських занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання. Відпрацювання таких занять буде відбуватися шляхом перевірки вивчених студентом теоретичних знань або підготовленого есе, реферату, складання тестів.

Відпрацювання пропущених занять та негативних оцінок проводиться згідно з графіком відпрацювань викладача Жупника В.В. (щосереда з 15.30 до 17.00). Очно в кабінеті 203, онлайн за – 0989086633.

З метою закріплення матеріалу під час вивчення курсу може бути проведено два проміжні тестові контролю, які не тільки дозволять студентам краще запам'ятати вивчений матеріал, а й підготуватися до підсумкового контролю.

Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі студенти під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля Данила.

Семінарські заняття проводяться з метою закріплення лекційного матеріалу, оволодіння поняттєвим апаратом предмета, методами діагностики та корекції, що вивчаються в рамках навчальної дисципліни.

Головна мета семінарських занять - навчити студентів застосовувати теоретичні знань на практиці. З цією метою на заняттях моделюються фрагменти їхньої майбутньої діяльності у вигляді навчальних ситуаційних завдань. Під час семінарських занять обговорюються теоретичні положення досліджуваного матеріалу, уточнюються позиції авторів наукових концепцій, ведеться робота з усвідомлення студентами категоріального апарату, оформляється власна позиція майбутнього спеціаліста.

Завдяки методу роботи “діалог” студенти та викладач мають право ставити одне одному питання, які виникли і можуть виникнути у них у процесі вивчення та обговорення матеріалу. Діляться своїми сумнівами, спостереженнями. У рамках занять організуються групові форми роботи з вивчення запропонованих тем, здійснюється відпрацювання вправ і діагностичного інструментарію, проводяться тренінгові заняття.

Для підготовки до семінарського заняття студентам рекомендується низку питань, які обговорюватимуться на занятті, список основної та додаткової літератури, де студенти можуть знайти відповіді питання, виписати основні поняття та систематизувати їх, розробити блок-схему, в якій знайдуть відображення всі питання теми, скласти розгорнутий план досліджуваного матеріалу, який може бути використаний для відповіді на занятті.

Підготовка сучасного спеціаліста передбачає, що у стінах університету він опанує методологію самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення. Це визначає важливість активізації його самостійної роботи. З метою організації цього виду навчальних занять необхідно насамперед використовувати матеріал лекцій та практичних занять.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Основна

1. Бостан Л.М. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. / Бостан Л.М., Бостан С.К. – К., центр наукової літератури, 2007. – 682 с.
2. Макарчук В.С. Історія держави і права зарубіжних країн: Навчальний посібник. / Макарчук В.С. – К.: Атіка, 2010. – 416 с.
3. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : посіб. для підготов. до іспитів / В. І. Орленко, В. В. Орленко. - Вид. 4-е, стер. - К. : Вид. Паливода А. В., 2010. - 243 с.
4. Страхов М.М. Історія держави і права зарубіжних країн. Підручник для студентів юридичних спеціальних вищих навчальних закладів. / Страхов М.М. – Харків: Право, 2001. – 624 с.
5. Тищик Б.Й. Історія держави і права зарубіжних країн стародавнього світу: Посібник. / Тищик Б.Й. – Львів: Світ, 2001. – 384 с.
6. Хрестоматія з Історії держави і права зарубіжних країн. – Т.1.: Навчальний посібник для юридичних вищих навчальних закладів: [за ред. В.Д. Гончаренка]. – К.: Ін Юре, 1998. – 504 с.
7. Шевченко О.О. Історія держави і права зарубіжних країн. / Шевченко О.О. – К.: ТОВ «Олан», 2006. – 315 с.
8. Шигаль Д.А. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : курс лекцій / Д. А. Шигаль. - Х. : ФІНН, 2010. - 340 с.

2. Допоміжна

1. Анашина Н. Міжнародно-правові передумови проведення Віденського конгресу 1814-1815 рр. / Анашина Н. // Часопис Київського університету права. – 2007. – №2. – С. 152-157.
2. Барабаш Б. Правовий статус особи у конституціях штатів США / Барабаш Б. // Право України. – 2002. – №3. – С. 166-176.
3. Бойко І. Правове забезпечення організації та функціонування вищих органів влади і управління Польського королівства (1349-1569 рр.) / Бойко І. // Часопис Київського університету права. – 2007. – №4. – С. 20-24.
4. Вовк О. Жалувана грамота короля Казимира IV 1457 р. – перший загальноземський законодавчий збірник Литовсько-Руської держави / О.Й. Вовк // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2009. – №8. – С.71-81.
5. Волков А. Конституционные акты Второй империи во Франции (1852 - 1870) / Волков А. // Известия ВУЗ: правоведение. – 2007. – №2. – С. 164-179.
6. Гелей С. Д. Політологія: Навч. посіб. – 5-те вид. / Гелей С. Д., Рутар С. М. – К: Т-во Знання. – 2004. – 645 с.
7. Голованов С. Всесвітня історія: Навчальний посібник. / Голованов С. – К.: Каравела, 2006. – 418 с.

8. Грицаєнко Л. Особливості діяльності органів прокуратури Японії / Грицаєнко Л. // Прокуратура. Людина. Держава. – 2005. – №10. – С.120-124.
9. Дашковська О. Принцип гендерної рівності в законодавстві Французької Республіки (друга половина ХХ ст. / О. Дашковська // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – №3. – С. 215 -222.
10. Дириза С. Історико-правові особливості розвитку державності та правового статусу особи в Польщі / Дириза С. // Бюлетені, міністерства юстиції України. – 2005. – №2. – С. 78-86.
11. Дорская А. Місце церковного права в системі права Російської імперії / Дорская А. // Правоведение. – 2006. – №4. – С. 237-247.
12. Зяблик Н. Лоббизм и судебная система США / Зяблик Н. // США. Канада. – 2001. – №6. – С. 65-76.
13. История Древнего Рима. – Минск, 2001. – 400 с.
14. Катеринчук М. Динаміка розвитку імміграційного законодавства США / Катеринчук М. // Право України. – 1999. – №5. – С. 99-102.
15. Козинець О. Цивільне право за Соборним Уложенням / О. Козинець // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – №8. – С. 138-142.
16. Кравчук М. Правова система США. / Кравчук М. – К., 2004. – 136 с.
17. Масарик Т. Г. Право і демократія: Вибрані праці / [передмова, упоряд. М.М. Нагорняка] – К.: Логос, 2007. – 336 с.
18. Мацькевич М. Конституційне законодавство Австро-Угорщини другої половини ХІХ ст. і правова платформа українського національного руху / М.Мацькевич // Право України. – 2009. – №5. – С.161-169.
19. Мікула О. Апарат управління Галичиною і Буковиною за австрійською Конституцією 1867 р. / Мікула О. // Право України. – 2002. – №5. – С. 140-142.
20. Мічурін Є. Обмеження майнових прав фізичних осіб у давньому Римі / Мічурін Є. // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – №2. – С. 29-32.
21. Мяловицька Н. Конституційні автономії у федеративному устрої Німеччини / Мяловицька Н. // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2008. – №1. – С. 28-41.
22. Нагорняк М. Перший президент Чехословацької республіки Т.Г. Масарик про політико-правові принципи Нової гуманітарної Європи / Нагорняк М. // Держава і право: юридичні і політичні науки: Зб. наук, праць. Вип. 33. – К., 2006. – С. 644-655.
23. Ніведа Р. Історія виникнення юридичних осіб в англосаксонській і континентальній системах права / Ніведа Р. // Право України. – 1998. – №9. – С.93-94.
24. Петрів Р. Право Австрії та Східної Галичини (70-ті роки ХVІІІ ст. – 70-ті роки ХІХ ст.) / Петрів Р. // Право України. – 2000. – №6. – С. 117-119.
25. Присташ Л. Структура центрального державного апарату Польщі за

- Конституцією 1921 р. / Присташ Л. // Право України. – 1998. – № 9. – С. 95-98.
26. Святоцький О. Адвокатура в Японії / Святоцький О. // Право України. – 1993. – № 9-10. – С. 57-58.
27. Скворонська-Лучинська А. Історія розвитку польського права промислової власності / Скворонська-Лучинська А. // Інтелектуальна власність. – 2005. – № 2. – С. 4-5.
28. Совгіря О. Правовий статус парламентської опозиції у Великобританії / Совгіря О. // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 11. – С. 77-81.
29. Судакова К. Дуалізм італійського частного права / Судакова К. // Правоведение. – 2002. – № 3. – С. 238-249.
30. Тадагова С. Конституція 1889 г. и модернізація країни / Тадагова С. // Правоведение. – 2002. – № 4. – С. 193-199.
31. Ткач Г. Адміністративне судочинство в Польщі / Ткач Г. // Право України. – 2000. – № 1. – С. 136-140.
32. Томсіпов В. Законодательная деятельность Долгого парламенте во второй половине 1641 – начале 1642 г. / Томсіпов В. // Вестник Московского университета: право. – 2002. – № 2. – С. 80-112.
33. Христиико Н. Основні джерела шлюбно-сімейного права у міжнародному праві / Христиико Н. // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 4. – С. 137-139.
34. Шинальський О. Формування та становлення правового підґрунтя інституту покарань у Середні віки / Шинальський О. // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 12. – С. 65-69.
35. Шишкін В. Судова система штатів у США / Шишкін В. // Право України. – 1995. – № 7. – С. 33-37.
36. <https://www.youtube.com/c/ІсторіяБезМіфів>.
37. <https://www.victims.memorial>